

Plan Odnowy Wsi Grzebowilk

na lata 2010-2017

Grzebowilk, czerwiec 2010

SPIS TREŚCI

1.0. CEL I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU WSI GRZEBOWILK.....	3
1.1. Cel opracowania	3
1.2. Zakres opracowania.....	5
2.0. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU	6
2.1. Charakterystyka ogólna i lokalizacja wsi Grzebowilk.....	6
2.2. Sytuacja społeczna i gospodarcza	11
2.3. Infrastruktura techniczna	12
2.4. Mieszkańcy, organizacje społeczne, instytucje	12
2.5. Przestrzeń społeczna.....	14
2.6. Zidentyfikowane problemy	15
3.0. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SOŁECTWA.....	17
3.1. Analiza SWOT	17
3.2. Kluczowe obszary odnowy wsi	18
3.3. Analiza zasobów sołectwa Grzebowilk w gminie	19
3.4. Wizja oraz planowane kierunki rozwoju.....	23
4.0. PLAN DZIAŁAŃ.....	25
5.0. OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	26
5.1. Charakterystyka miejsca rekreacji	26
5.2. Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia	28
5.3. Źródła finansowania	29
5.4. Harmonogram przedsięwzięcia	29
6.0. PODSUMOWANIE.....	30
6.1. Realizacja i Monitoring.....	30

1.0. CEL I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU WSI GRZEBOWILK

1.1. *Cel opracowania*

Plan odnowy wsi Grzebowilk jest dokumentem określającym strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2010-2017.

Celem nadrzędnym, który przyświeca wizji dalszego rozwoju Grzebowilka jest zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój tej miejscowości. Zrównoważony rozwój oznacza prowadzenie działań rozwojowych w sposób zapewniający trwałość struktur społecznych, gospodarczych i kulturowych. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich takich jak wieś Grzebowilk wiąże się z koncepcją wielofunkcyjności, polegającą na promowaniu rozwoju funkcji pozarolniczych obszarów wiejskich, kształtowaniem warunków różnorodnej działalności ekonomicznej, utrzymaniem wartości krajobrazowych i przyrodniczych, zachowaniem tradycji i dziedzictwa kulturowego, rozwojem funkcji społecznych i kulturalnych oraz rozwojem infrastruktury społecznej i technicznej. Zrównoważony rozwój zwiększyć ma atrakcyjność Grzebowilka, jako miejsca życia i pracy, przyczynić się do redukcji bezrobocia oraz wpływać na kształtowanie produkcji rolnej zgodnej z wymogami ochrony środowiska i zachowania krajobrazu.

Plan odnowy wsi Grzebowilk powstał przy dużym zaangażowaniu mieszkańców tej miejscowości, a zwłaszcza Radnego, Sołtysa i właścicieli firmy PARTNER, a także wsparciu Wójta oraz Urzędu Gminy Siennica.

Podstawą opracowania Planu rozwoju wsi Grzebowilk była „Strategia rozwoju Gminy Siennica”, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siennica, a także Program ochrony środowiska.

Niniejszy plan jest planem otwartym, stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych, gospodarczych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania lub zmieniana ich kolejność realizacji w przedziale czasowym 2010-2017 w zależności od możliwości finansowych (dostępu do funduszy zewnętrznych).

Głównym celem opracowania jest określenie potrzeb inwestycyjnych, kluczowych obszarów odnowy wsi i analiza planowanych przedsięwzięć.

Potrzeba opracowania Planu Odnowy Miejscowości Grzebowilk wynika z kilku przesłanek. Najważniejszą z nich jest konieczność zaprogramowania skoordynowanych działań, które w określonej przestrzeni, czasie i sytuacji społeczno-politycznej, uwzględniając środki, jakimi dysponuje społeczność gminy oraz możliwe do pozyskania dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, dadzą oczekiwane efekty.

Na zasoby regionalne składają się zasoby materialne, tj. uwarunkowania przyrodnicze, zasoby naturalne, położenie geograficzne, istniejąca infrastruktura techniczna, komunikacyjna i społeczna oraz zasoby niematerialne, czyli ludzka wiedza, współpraca mieszkańców i przedsiębiorczość. Wychodząc z tych przesłanek Program Odnowy Miejscowości Grzebowilk ma się przyczyniać do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Podejmowane działania umożliwią rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłyną na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Program ma stanowić z jednej strony program działania, formułujący cele strategiczne władz lokalnych, z drugiej zaś ma stać się formalną podstawą, umożliwiającą ubieganie się o środki wsparcia z budżetu państwa, jak i o środki pomocowe Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.

Plan Odnowy Miejscowości Grzebowilk:

- formułuje cele strategiczne miejscowości na lata 2009-2013 i określa sposoby ich realizacji korzystając ze wsparcia finansowego Unii Europejskiej,
- ustala hierarchię powyższych celów,
- cyklicznie jest aktualizowany i korygowany,
- ma charakter społeczny.

1.2. Zakres opracowania

Zakres Planu odnowy wsi Grzebowilk opiera się na:

- diagnozowaniu stanu istniejącego,
- budowaniu prognoz,
- identyfikacji problemów, oraz wynikających z uwarunkowań zewnętrznych szans i zagrożeń.

Treść opracowania bierze pod uwagę specyfikę społeczno-gospodarczą oraz przyrodniczo-kulturową gminy Siennica.

Zawartość niniejszego Planu obejmuje:

- obszar i czas realizacji Planu rozwoju wsi Grzebowilk,
- charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowany projekt,
- aktualną sytuację społeczno-gospodarczą,
- inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego,
- ocenę mocnych i słabych stron miejscowości,
- opis planowanego przedsięwzięcia,
- szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia,
- harmonogram planowanego przedsięwzięcia.

Plan rozwoju wsi Grzebowilk powstał przy współudziale mieszkańców wsi Grzebowilk w oparciu o konsultacje i spotkania.

Obszarem realizacji Planu Rozwoju jest województwo mazowieckie, powiat miński, gmina Siennica, wieś Grzebowilk.

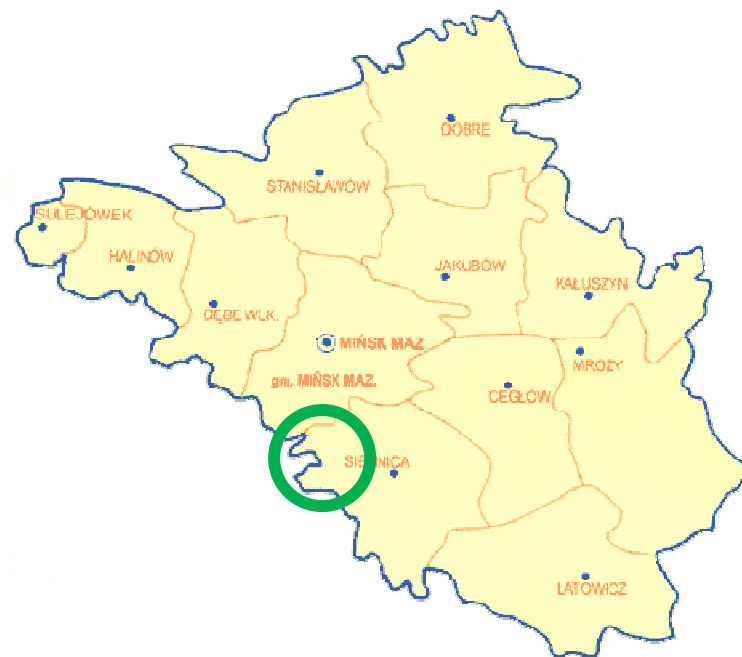
2.0. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1. Charakterystyka ogólna i lokalizacja wsi Grzebowilk

Grzebowilk jest wsią położoną w województwie mazowieckim, w powiecie mińskim, w gminie Siennica. W latach 1975-1998 wieś należała do województwa siedleckiego. Znajduje się w niej szkoła, kościół, biblioteka publiczna, dwa sklepy oraz budynek OSP. Grzebowilk jest jednym z 41 sołectw gminy Siennica.

Mapa 1. Usytuowanie Gminy Siennica na tle województwa mazowieckiego

Mapa 2. Usytuowanie Gminy Siennica na tle Powiatu Mińskiego

Wieś Grzebowilk położona jest na uboczu przy drodze prowadzącej z Pogorzeli do Rudzienka.

Wieś Grzebowilk o powierzchni 7,516 km² jest jedną z większych pod względem zajmowanej powierzchni wsią położoną w gminie Siennica. Całkowity obszar gminy wynosi 11.073 ha.

2.1.1. Walory historyczne

W końcu XVIII lub na początku XIX wieku powstał w Grzebowilku dworek myśliwski, według tradycji ks. Józefa Poniatowskiego, który w końcu XIX wieku przechodzi na własność Karczewskich. Dwór przechodzi kilka przebudów w wieku XIX i XX, m.in. przez Tadeusza Rychłowskiego, właściciela dóbr na początku XX w. i założyciela sąsiedniej cegielni, która przez wiele lat dawała zatrudnienie wielu mieszkańcom wsi.

W 1889 wieś opisana w *Słowniku geograficznym Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* została jako: *Wieś i folwark w gminie Glinianka, parafia Kołbiel. Pod koniec XIX w. 13 domów i 110 mieszk. Folwark z wsią Grzebowilk i Iłowiec miał gorzelnię. Wzniesiony na przełomie XVIII/XIX w. dworek myśliwski. Obok rośnie kilka starych drzew.*

W 1920 folwark i cegielnia stają się własnością Zygmunta Poradowskiego, który wydziela z dóbr teren folwarku o powierzchni 24 ha i zakłada dla niego oddzielną księgę hipoteczną *Folwark Leśniczówka Grzebowilk*. W 1944 folwark zostaje przez właściciela rozparcelowany, a on sam zostawia sobie jego centralną część o powierzchni 5,5 ha wraz z dworem. W 1959 Poradowski przepisuje majątek na córkę swej siostry, Marię Rogozińską.

Dwór obecnie należy do Marii Teresy i Apolinarego Gałęckich, którzy w latach 1987-1991 dokonali gruntownego remontu, w czasie którego drewniane ściany zostały zamienione na murowane wg projektu inż. arch. Apolinarego Gałęckiego.

Obecnie we wsi znajduje się m.in. Publiczna Szkoła Podstawowa, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, murowany kościół parafialny św. Kazimierza Królewicza oraz nieczynna stacja kolejowa w zachodniej części wsi. Mieszkańcy wsi zajmują się rolnictwem i pracą zawodową w pobliskich miastach oraz w Warszawie. Powstało tu nowe osiedle 35 domów jednorodzinnych wolnostojących zbudowane przez firmę z Mińska Mazowieckiego. W rejonie wsi znajdują się złoża glin ceramicznych eksploatowane przez cegielnię Grzebowilk w kopalni Pogorzal. W centrum wsi prywatny dwór gruntownie przebudowany w końcu XX wieku, otoczony pozostałościami parku krajobrazowego z poł. XIX wieku z okazami starodrzewu.

Mimo tego, że wieś rozwija się, ma do nadrobienia wiele lat zaniedbań.

Świadczą o tym fakty:

1. brak porządnej drogi – do lat 70-tych była droga żwirowa. Drogę asfaltową zrobiono początkiem lat 70-tych ubiegłego wieku,
2. brak prądu elektrycznego – podłączono go dopiero w 1952 roku,
3. budynek szkolny wybudowany dopiero w 1968 roku. Wcześniej trzeba było uczyć w pomieszczeniach wynajmowanych od gospodarzy.
Murowana szkoła (istnieje do dzisiaj) powstała w ramach akcji „Tysiąc Szkół na Tysiąclecie Państwa Polskiego”. Nie było w niej jednak centralnego ogrzewania (w salach piece węglowe) ani bieżącej wody. Z czasem modernizowano i unowocześniano budynek, jednak w tym zakresie również jest jeszcze wiele do zrobienia.
4. we wsi nie było kościoła – powstał w roku 1984 w czynie społecznym, bez żadnych środków zewnętrznych, przy wielkim zaangażowaniu mieszkańców.

Pod koniec lat 90-tych ubiegłego wieku został podłączony gaz ziemny i wodociąg do wsi Grzebowilk.

W 2008 roku podłączono wieś do sieci światłowodowej z możliwością dostępu do Internetu.

Dzięki zaangażowaniu mieszkańców Grzebowilka we wsi działa Ochotnicza Straż Pożarna, która zarządza budynkiem remizy usytuowanym w centrum wsi.

Głównym ośrodkiem kulturalnym wsi jest szkoła, która jest otwarta na potrzeby mieszkańców i w miarę możliwości organizuje różne imprezy kulturalne (koncerty, festyny rodzinne). Mieszkańcy wsi potrafili wykazać inicjatywę i w przeszłości organizowane były we wsi uroczystości dożynkowe wiejskie i gminne.

2.1.2. Charakterystyka terenu

Grzebowilk pod względem klimatycznym posiada korzystne warunki do rozwoju gospodarki rolnej, znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego, w którym okres wegetacji wynosi 210-220 dni i można uprawiać w nim większość roślin uprawnych. Tereny użytkowane rolniczo o rzeźbie równinnej także sprzyjają rozwojowi rolnictwa. Jednak słabe warunki glebowe znacznie hamują rozwój działalności rolniczej i wpływają negatywnie na jej opłacalność.

Poniższa tabela przedstawia wykaz gruntów we wsi Grzebowilk wraz z zajmowaną przez nie powierzchnią.

Tabela 1. Wykaz gruntów w Grzebowilku (w ha)

Powierzchnia gruntów ogółem		751,6503
Użytki rolne	grunty orne	393,5574
	Sady	3,6261
	łąki trwałe	28,0800
	pastwiska trwałe	31,8241
Razem użytki rolne		457,0876
lasy i grunty leśne		226,3390
grunty zadrzewione i zakrzewione		0,0600
wody stojące		0,0000
wody płynące		0,5440
rowy		2,5292
użytki kopalne		0,0000
Tereny komunikacyjne	drogi	14,1809
	koleje i inne	0,0000
Tereny osiedlowe	zabudowane	18,4746
	niezabudowane	0,0000
	zieleni	0,0000
tereny różne		0,1300
nieużytki		7,8850

Większość gruntów ornych na omawianym terenie znajduje się w kompleksie uprawowym żytnio-ziemniaczanym oraz żytnim słabym i żytnim najslabszym. Można uprawiać tu jeszcze jęczmień ozimy i owies oraz inne rośliny o niezbyt dużych wymaganiach glebowych.

2.2. Sytuacja społeczna i gospodarcza

Wieś Grzebowilk zamieszkała jest przez 463 mieszkańców, co stanowi 6,5 % wszystkich mieszkańców gminy Siennica.

Tabela 2. Ludność w miejscowościach gminy Siennica

Miejscowości gminy Siennica	Liczba mieszkańców	Miejscowości gminy Siennica	Liczba mieszkańców
<i>Siennica</i>	1525	Nowodwór	137
Grzebowilk	463	Nowodzielnik	37
Bestwiny	156	Nowa Pogorzal	231
Borówek	44	Nowy Starogród	129
Boża Wola	54	Nowe Zalesie	40
Budy Łękawickie	54	Nowy Zglechów	217
Chelst	58	Pogorzal	358
Dąbrowa	61	Siodło	199
Dłużew	212	Stara Wieś	458
Drożdżowka	72	Starogród	306
Dzielnik	66	Strugi Krzywickie	62
Gogolina	81	Swoboda	71
Kąty	217	Wojciechówka-Julianów	102
Kośminy	81	Wólka Dłużewska	189
Kulki-Ptaki	46	Zalesie	176
Krzywica	85	Zglechów	142
Lasomin	115	Żaków	315
Łękawica	174	Żakówek	101
Majdan	69	razem	7064

Źródło: Dane Gminy Siennica

Na terenie wsi Grzebowilk działa jeden zakład przemysłowy, który zmienia zakres swych działań i nie daje miejsc pracy. W Grzebowilku działają małe przedsiębiorstwa świadczące usługi, jednakże nie tworzą one znaczącego rynku pracy. Mieszkańcy znajdują zatrudnienie głównie w pobliskich miastach, na małą skalę prowadzą też niektórzy gospodarstwa rolne. Działalność rolna na tym terenie z uwagi na słabe warunki glebowe i rozdrobnienie gospodarstw nie jest opłacalna. Głównie ukierunkowana jest na zaspokojenie własnych potrzeb.

2.3. Infrastruktura techniczna

Teren wsi Grzebowilk, jako jedyny w gminie jest zgazyfikowany. Część gospodarstw korzysta jednak z butli gazowych.

Na terenie wsi Grzebowilk wybudowano wodociąg. Brak jest natomiast sieci kanalizacyjnej. W planach Gminy jest wykonanie ekologicznych oczyszczalni przydomowych w miejscowości Grzebowilk.

Mieszkańcy wsi prowadzą selektywną zbiórkę i segregację śmieci.

Drogi we wsi Grzebowilk nie są w najlepszym stanie technicznym, a część dróg w dalszym ciągu ma nawierzchnię żwirową. We wsi są chodniki dla pieszych- 2145 mb, które zostały wybudowane przez samych mieszkańców wsi przy wsparciu materialowym urzędu Gminy w Siennicy i Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim i w znacznym stopniu poprawiają bezpieczeństwo mieszkańców.

W Grzebowilku jest bardzo dobrze rozbudowana sieć telekomunikacyjna – znaczna ilość gospodarstw domowych posiada telefony, jak również możliwość dostępu do Internetu.

Wieś nie posiada typowej świetlicy i innych obiektów wykorzystywanych na cele kulturalne lub rekreacyjne.

2.4. Mieszkańcy, organizacje społeczne, instytucje

Część mieszkańców to rolnicy, utrzymujący się z pracy we własnych gospodarstwach rolnych, w zdecydowanej większości jednak dojeżdżają do pracy w pobliskim Mińsku Mazowieckim i w innych okolicznych miejscowościach, niewielka liczba pracuje w Warszawie. Ponadto nieliczna grupa pracuje na własny rachunek lub jako pracownicy najemni w podmiotach gospodarczych działających w Grzebowilku.

2.4.1. Organizacje

Ochotnicza Straż Pożarna w Grzebowilku – założona została w 1922 roku, a zarejestrowana w 1925. Od chwili założenia prężnie działa i uczestniczy w wielu przedsięwzięciach. W czasie II wojny światowej działała na terenie wsi i okolicznych miejscowości. Wtedy pozyskano samochody i sprzęt pożarniczy. Przez wszystkie lata działalności OSP w Grzebowilku ochotnicy uczestniczyli w wielu zawodach sportowo-pożarniczych gminnych, powiatowych i wojewódzkich, na których osiągnęli bardzo dobre wyniki. W roku 1997 odbyło się 75-lecie powstania Ochotniczej Straży Pożarnej w Grzebowilku. W czasie uroczystości nadano Straży sztandar, a wsi Grzebowilk herb. W działalność strażaków bardzo chętnie angażuje się młodzież. Od wielu lat prowadzona jest KRONIKA, w której udokumentowane są ważne wydarzenia nie tylko dla OSP, ale również dla mieszkańców.

2.4.2. Instytucje

Publiczna Szkoła Podstawowa w Grzebowilku – kształci obecnie 90 uczniów. Znajduje się z budynku z wymagającym ciągłej modernizacji, posiada małą salę gimnastyczną i boiska. Jest jedynym ośrodkiem kulturalnym we wsi. Podejmuje szereg działań ukierunkowanych na podtrzymywanie tradycji i obrzędowości. Współpracuje ze środowiskiem lokalnym w organizacji różnych imprez.

Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Siennicy – gromadzi i udostępnia spory zbiór woluminów książek.

Parafia Kościoła Rzymsko-Katolickiego- aktywnie uczestniczy w życiu mieszkańców. Wspiera środowisko w planowaniu czasu wolnego w sposób twórczy i aktywny poprzez organizację teatru, chóru parafialnego, ciekawych spotkań i imprez środowiskowych.

2.5. Przestrzeń społeczna

We wsi Grzebowilk wyodrębnić można kilka obszarów mających szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno- przestrzenne.

2.5.1. Remiza strażacka wraz z przyległym terenem

Usytuowana jest w centrum wsi. Składa się z dużej Sali z zapleczem kuchennym i pomieszczenia świetlicowego. Duża sala z zapleczem kuchennym wykorzystywana jest przez mieszkańców do organizacji różnych uroczystości i imprez kulturalnych, okolicznościowych i rozrywkowych. Pomieszczenie świetlicowe jest miejscem spotkań mieszkańców, działających organizacji oraz treningów sportowych młodzieży.

2.5.2. Szkoła z terenem boisk i małym placem zabaw

Położona jest w centralnej części wsi w malowniczej okolicy otoczonej zielenią. W jednym piętrowym budynku szkoły mieszczą się sale lekcyjne, sala gimnastyczna, sala informatyczna, zaplecze kuchenne, siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Ośrodek Przedszkolny. Wokół szkoły znajdują się boiska do piłki ręcznej, nożnej i siatkowej oraz mały plac zabaw dla dzieci. W szkole odbywają się różnorodne uroczystości i imprezy dla uczniów i lokalnej społeczności, jak również przy ich współudziale (Festyny rodzinne, koncerty muzyczne, przedstawienia, obchody świąt). Teren przyszkolny służy mieszkańcom nie tylko do organizacji imprez plenerowych i rozgrywek sportowych, ale również do rozwijania zainteresowań sportowych. Plac zabaw jest jedynym miejscem we wsi gdzie spotykają się matki z małymi dziećmi, które mogą w tym miejscu bezpiecznie bawić się i nawiązywać kontakty społeczne.

2.5.3. Stawy

Jest to teren leżący w południowej części wsi przy ulicy Kościelnej w otulinie lasów sosnowych. Składa się z trzech zbiorników (jeden jest własnością prywatną) podzielonych groblami. Jest to miejsce bardzo chętnie wykorzystywane przez mieszkańców i przyjezdnych do celów rekreacyjnych (spacer, wycieczki rowerowe, kąpiele, ogniska).

2.5.4. Kościół i parafia

Budynek Kościoła składa się z kaplicy i pomieszczeń przyległych tj. sali multimedialnej, sali gier i zabaw dla dzieci i młodzieży. W Sali multimedialnej odbywają się projekcje ciekawych filmów dla młodzieży i dorosłych, zajęcia informatyczne, próby teatru LOLEK i chóru parafialnego. Sala gier i zabaw służy głównie dzieciom do rozwijania zainteresowań.

2.5.5. Aleja przy ulicy Mazowieckiej

Służy mieszkańcom do spacerów, głównie na cmentarz parafialny. Jest chodnik o długości 1100 m wykonany społecznie z kostki brukowej, oświetlony lampami parkowymi i biegnący przez las.

2.5.5. Boisko wielofunkcyjne

Jest to nowo powstały obiekt przy ulicy Kolejowej w centralnej części wsi służący do gry w piłkę nożną, siatkową i tenisa ziemnego. Pokryty jest sztuczną nawierzchnią, zabezpieczony czterometrowym ogrodzeniem. Teren jest oświetlony i zaopatrzony w bieżącą wodę. Przy boisku znajduje się parking dla pojazdów mechanicznych i rowerów. Z boiska korzystają zarówno mieszkańcy, jak i społeczności okolicznych miejscowości.

2.5.6. Leśne ścieżki spacerowe

Wieś Grzebowilk otoczona jest lasami sosnowymi i mieszanymi, w których w naturalny sposób powstały ścieżki spacerowe, które są chętnie wykorzystywane zarówno przez mieszkańców, jak i przyjezdnych do celów rekreacyjnych i sportowych (nordic walking, biegi terenowe, spacer, grzybobranie).

2.6. Zidentyfikowane problemy

Wieś Grzebowilku boryka się z wieloma problemami, wśród których w zakresie objętym projektem można wyróżnić:

- **brak ośrodka kulturalnego**- w Grzebowilku nie ma domu kultury, który spełniałby wymogi odpowiednie dla takiej placówki;
- **brak oferty na spędzanie wolnego czasu**- brak odpowiedniego miejsca na aktywny wypoczynek, spotkania integracyjne, w tym również dzieci i młodzieży, hamuje rozwój aktywności mieszkańców;
- **brak zaplecza turystycznego mimo korzystnych warunków**- wieś posiada dobre warunki do rozwoju turystyki pieszej i rowerowej- stawy, lasy, drogi leśne;

Źródłami zapotrzebowania na realizację niniejszego projektu są:

- **oczekiwania społeczno-gospodarcze** – zgłaszane przez lokalnych mieszkańców i przedsiębiorców, a także organizacje, itp.;
- **analiza gminnej oraz powiatowej i wojewódzkiej strategii rozwoju** – przedstawione tam kierunki rozwoju bezpośrednio determinują realizację niniejszego projektu;
- **analiza posiadanych zasobów** – nieskażone w dużej mierze środowisko, walory krajobrazowe oraz uzbrojone w media tereny dają szansę rozwojowi nie tylko turystyki. Teren rekreacyjny stwarzałby możliwości spędzania czasu wolnego w sposób aktywny, ale również modernizacja i wyposażenie budynku OSP stworzyłaby warunki dla organizowania spotkań, szkoleń, co w dużej mierze przyczyniłoby się do wzrostu mobilności mieszkańców. Realizacja niniejszego projektu zaspokoiłaby potrzeby społeczne i kulturalne, dałaby szansę rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej;
- **integracja z Unią Europejską** – zwrócenie uwagi na „odnowę wsi” daje szansę na poprawienie standardu życia na wsi;
- **wspólny obszar działań z sąsiednimi wsiami** – ważnym aspektem jest fakt, iż zaplecze społeczno-kulturalne, jakie powstanie będzie wykorzystywane także przez mieszkańców okolicznych wsi. Dzieci z sąsiednich miejscowości są uczniami Publicznej Szkoły Podstawowej w Grzebowilku.
- **integracja tych wsi**, wspólne imprezy rekreacyjno-kulturalne, przyczynią się do poprawy standardu życia mieszkańców i odnowy tych wsi.

3.0. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SOŁECTWA

3.1. Analiza SWOT

SILNE STRONY

- potencjał ludzki,
- położenie wsi z dala od większych aglomeracji,
- walory krajobrazowo- turystyczne (lasy, stawy, czyste powietrze, mikroklimat),
- aktywny udział mieszkańców w życiu wioski, chęć organizacji spotkań i imprez,
- aktywność kulturalna dzieci i młodzieży,
- czysta i zadbana wieś, podpisane umowy na wywóz śmieci,
- kościół,
- prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Grzebowilku otwarta dla środowiska,
- dobry poziom kształcenia- wysokie wyniki sprawdzianów zewnętrznych,
- wykształcona i zdolna młodzież,
- filia biblioteki publicznej,
- wieś wyposażona w wodociąg i gazociąg,
- chodnik położony wzdłuż wsi.

SŁABE STRONY

- niewykorzystane, zaniedbane tereny mogące służyć integracji społecznej,
- niewystarczające wyposażenie budynku OSP, integracyjnego miejsca spotkań mieszkańców,
- brak ścieżki rowerowej i pobocza,
- brak miejsca zabaw dla dzieci,
- brak kanalizacji,
- słabe gleby (V i VI klasa gleb), brak możliwości wydajnej produkcji rolnej,
- brak bazy sportowo-rekreacyjnej,
- brak oferty na zagospodarowanie wolnego czasu dla młodzieży i dorosłych,
- niski przyrost naturalny,
- w bibliotece publicznej księgozbiór wymagający aktualizacji.

SZANSE

- powstanie miejsca rekreacji i wypoczynku,
- modernizacja i doposażenie budynku OSP na cele kulturalne,
- możliwość powstania nowych miejsc pracy,
- przyśpieszenie niezbędnych zmian w wyposażeniu infrastrukturalnym w wyniku wsparcia środkami Unii Europejskiej,
- dokształcanie społeczeństwa – szkolenia i kursy,
- sprzyjająca polityka regionalna w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich,
- zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących w Unii Europejskiej,
- promocja walorów sołectwa,
- wzrost aktywności mieszkańców,
- zainteresowanie miejscowych przedsiębiorców rozwojem wsi.

ZAGROŻENIA

- rosnące bezrobocie, brak miejsc pracy,
- starzenie się społeczeństwa poprzez migrację młodych i wykształconych mieszkańców do miast,
- niski przyrost naturalny,
- obawa przed likwidacją szkół na terenach wiejskich,
- brak poczucia tożsamości i wartości życia wiejskiego,
- brak oferty i perspektyw rozwoju dla mieszkańców,
- rosnąca przestępczość i patologie społeczne,
- brak środków finansowych,
- pesymizm mieszkańców spowodowany sytuacją gospodarczo-społeczną kraju.

3.2. Kluczowe obszary odnowy wsi

Odnowa wsi to proces kształtowania warunków życia na obszarach wiejskich, którego animatorem i podmiotem jest społeczność danej wsi. Proces ten oddziałuje na standard życia i jego jakość oraz źródła utrzymania mieszkańców, jednocześnie zachowując tożsamość wsi wyrażającą się wartościami życia wiejskiego.

Analizując słabe i mocne strony sołectwa, jak również szanse i zagrożenia, oraz kluczowe obszary rozwoju wsi, po konsultacjach z mieszkańcami wsi Grzebowilk, wyznaczono następujące cele:

1. Poprawa jakości życia poprzez podejmowanie działań na rzecz integracji społeczności wsi Grzebowilk.
2. Zapewnienie odpowiedniego standardu życia – powstanie bazy społecznej, rekreacyjno-wypoczynkowej, miejsca w którym mogą spotkać się mieszkańcy wsi.
3. Zachowanie tożsamości wsi i wartości życia wiejskiego poprzez zaangażowanie mieszkańców i współpracę w celu odnowy wsi.
4. Poprawa warunków ekonomicznych – przyciągnięcie kapitału na rozwój wsi.

3.3. Analiza zasobów sołectwa Grzebowilk w gminie

Siennica

Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Tabele zamieszczone na kolejnych stronach zawierają inwentaryzację zasobów wsi Grzebowilk służącą ujęciu stanu rzeczywistego.

Analiza zasobów wykorzystana jest do diagnozy oraz planu w jaki sposób posiadane zasoby mogą być wykorzystane w celu odnowy wsi.

Dzięki tej analizie można opracować projekty, które będą mogły być realizowane.

Tabela 3. Analiza zasobów wsi Grzebowilk

Środowisko przyrodnicze, położenie	
walory krajobrazu	przy miejscowości zlokalizowane są stawy, piękne lasy, drogi leśne
walory klimatyczne	w maju eteryczne olejki sosnowe, dobrze działające na płuca

cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	duże zadrzewienie, kościół, dworek z kompleksem parkowym, cegielnia, kapliczka, stadnina koni
świat zwierzęcy	dziki, jelenie, bobry, sarny, zające, lisy, bociany, stawy rybne,
świat roślinny	mech widłak, jagoda, brzoza syberyjska, wilcza jagoda, brusznica, maliny, poziomki, paproć europejska,
wody powierzchniowe	bagnisko-torfowe
podłoże, warunki hydrogeologiczne gleb, kopaliny	teren piaszczysty, złoża gliny
drogi	drogi asfaltowe i polne
Środowisko kulturowe	
walory architektury wiejskiej	dworek szlachecki, cegielnia
walory ukształtowania przestrzeni publicznej	teren równinny, w okolicach jezior i otoczeniu lasu, we wsi znajduje się szkoła, przystanek, kościół, cmentarz
święta, odpusty, pielgrzymki	święta kościelne, odpust, mieszkańcy biorą liczny udział w pielgrzymkach do Częstochowy, Lichenia, na Święty Krzyż, do Kodnia, Loretto i Górek
legandy, podania i fakty historyczne	legenda o powstaniu wsi Grzebowilk, w XVIII w. budowa dworku przez ks. Józefa Poniatowskiego
tradycje, obrzędy, gwara	z obrzędów zachowało się kolędowanie, wieniec dożynkowy, ostatki

dawne zawody	dane historyczne podają, że poza rolnictwem mieszkańcy zajmowali się gorzelnictwem i produkcją cegieł,
Obiekty i tereny	
działki pod zabudowę mieszkaniową i pod domy letniskowe	wieś posiada tereny do zabudowy jednorodzinnej i letniskowej
place i miejsca publicznych spotkań.	Szkoła, sala OSP
miejsca sportu i rekreacji	boisko szkolne
Gospodarka, rolnictwo	
zakłady produkcyjne-produkty	produkcja mleka
uprawy, hodowle	plody rolne, trzoda chlewna
zakłady usługowe	usługi budowlane, remontowe, spawalnictwo, mechanika samochodowa, usługi rachunkowo-księgowe
Mieszkańcy, kapitał społeczny	
związki i stowarzyszenia	Ochotnicza Straż Pożarna
przedsiębiorcy	Zakład Remontowo-Budowlany, Zakłady Budowlane, Usługi Wodno-Kanalizacyjne, CO i Gazowe, Sklepy Spożywczo-Przemysłowy oraz Wielobranżowe, Pośrednictwo Ubezpieczeniowe, Mechanika Pojazdowa Blacharstwo, Instalacje Sanitarne, Glazurnictwo

kontakty i współpraca	Współpraca społeczności lokalnej ze szkołą, z przedsiębiorstwem PARTNER
-----------------------	---

3.4. Wizja oraz planowane kierunki rozwoju

Grzebowilk

wsią zintegrowaną, kultywującą tradycje ludowe oraz rozwijającą bazę edukacyjną, rekreacyjno-sportową i turystyczną

Realizacja określonej wizji wymaga synergicznego oddziaływania na układ, infrastrukturę techniczno-instytucjonalną promującą sołectwo Grzebowilk, efektywne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych oraz źródeł finansowania działań inwestycyjnych. Myślą przewodnią wizji będzie idea „odnowy wsi” traktowana jako koncepcja rozwoju obszarów wiejskich w formie najlepiej odpowiadającej społeczności lokalnej przez nią samą wybranej.

Efektem współpracy będzie rozwój wsi Grzebowilk jak i regionu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, czyli uwzględnianie w procesie rozwoju elementu ekonomicznego, przyrodniczego, społecznego oraz planowania społecznego.

W ramach prac nad Planem Rozwoju Miejscowości Grzebowilk przeprowadzono spotkanie mieszkańców wsi w celu określenia potrzeb i działań inwestycyjnych na terenie wsi:

Wyłoniono następujące zadania priorytetowe:

1. Urządzenie miejsc wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów, w tym zagospodarowanie terenu stawów.
2. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej.
3. Modernizacja i doposażenie sali OSP i dostosowanie jej do potrzeb kulturalnych.
4. Rozbudowa kompleksu sportowego.
5. Budowa placu zabaw dla dzieci.
6. Zagospodarowanie placu w centrum wsi.
7. Wyznaczenie tras rowerowych, tras pieszych i ścieżek dydaktycznych.
8. Modernizacja istniejących dróg.
9. Wykonanie chodników przy ulicy Mińskiej, Kościelnej i Kolejowej.
10. Promocja wsi Grzebowilk.
11. Doradztwo w sprawach związanych z programami unijnymi w celu zwiększenia zainteresowania możliwością korzystania ze środków unijnych na rzecz rozwoju wsi.

Biorąc pod uwagę wyniki analizy SWOT, opracowano cele strategiczne, które mają zagwarantować poprawną realizację działań zmierzających do spełnienia wyznaczonej dla wsi Grzebowilk wizji.

Tabela 4. Analiza celów (do osiągnięcia w latach 2010-2017)

PIORYTET		
Stała poprawa warunków życia, zamieszkania, obsługi i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców		
CEL 1:	CEL 2:	CEL 3:
Miejsca i okazje do spotkań mieszkańców	Poprawa stanu infrastruktury	Zmniejszenie bezrobocia
Projekty:	Projekty:	Projekty:
1. Zagospodarowanie terenu stawów i adaptacja na cele rekreacyjne (2011 r.)	1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (2011-2012 r.)	1. Szkolenia i kursy (2011-2017 r.)
Koszt szacunkowy: 734 tys. zł	Koszt szacunkowy: 400 tys. zł	Koszt szacunkowy: 30 tys. zł
2. Budowa placu zabaw dla dzieci (2012 r.)	2. Wyznaczenie ścieżek pieszo-rowerowych, (2012-2013 r.)	2. Utworzenie pracowni komputerowej z dostępem do Internetu (2013-2014 r.)
Koszt szacunkowy: 40 tys. zł	Koszt szacunkowy: 8 tys. zł	Koszt szacunkowy: 30 tys. zł
3. Zagospodarowanie budynku i terenu przy sali OSP w Grzebowilku (2011 r.)	3. Modernizacja dróg (2011-2017 r.)	Stworzenie warunków dla rozwoju turystyki i agroturystyki (2011-2017 r.)
Koszt szacunkowy: 40 tys. zł	Koszt szacunkowy: 1,5 mln zł	Koszt szacunkowy: 100 tys. zł
4. Rozbudowa kompleksu sportowego (2011 – 2015 r.)	3. Budowa chodników (2011-2016 r.)	
Koszt szacunkowy: 2 mln zł	Koszt szacunkowy: 900 tys. zł	

4.0. PLAN DZIAŁAŃ

Tabela 5. Plan odnowy wsi

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację?	
			Organizacyjnie	Finansowo
Co nas najbardziej zintegruje?	Wspólna impreza	Powstanie stałego harmonogramu imprez	TAK	TAK
Na czym nam najbardziej zależy?	Zorganizowanie miejsca rekreacji i spotkań	1. Zagospodarowanie terenów stawów ,	TAK	NIE
		2. Modernizacja i doposażenie Sali OSP,	TAK	NIE
		3.Zagospodarowanie placu przy OSP Grzebowilk	TAK	NIE
		4.Rozbudowa kompleksu sportowego	TAK	NIE
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Wzrost ilości miejsc pracy dla mieszkańców	Szkolenia i kursy dla bezrobotnych, promocja rozwoju przedsiębiorczości	TAK	NIE
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Zorganizowanie spotkań integrujących mieszkańców wsi	Przygotowanie i zorganizowanie imprezy integracyjnej	TAK	TAK
Jaki projekt zgłosimy do SPO?	„Zagospodarowanie stawów i terenów przyległych pod rekreację”			

5.0. OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA

5.1. Charakterystyka miejsca rekreacji

Tereny stawów są własnością mieszkańców wsi i gminy Siennica. Według dokumentacji Urzędu Gminy w Siennicy staw wspólnoty wiejskiej zajmuje powierzchnię ogółem 2,31 ha, w tym pod wodą 1,82 ha. Staw stanowiący własność gminy ma ogółem 0,60ha, w tym pod wodą 0,40 ha. Grzebowilk postrzegany jest jako miejscowość atrakcyjna turystycznie.

Brzegi i dno stawów są zaniedbane, porośnięte roślinnością wodną, teren wokół stawów również zarośnięty krzakami i z nawierzchnią nierówną, pokrytą starymi korzeniami. Poprzez wyczyszczenie stawów, usunięcie zbędnej roślinności, udostępnienie dojścia do stawów, wybudowanie pomostów i udroźnienie rowów zwiększy się atrakcyjność turystyczną

Grzebowilka zarówno dla mieszkańców, jak i turystów przejeżdżających przez naszą wieś.

Stworzenie tras spacerowych wokół stawu, pozyskanie i zagospodarowanie terenu zielonego dla potrzeb terenu rekreacji pozwoli stworzyć miejsce do rekreacji i odpoczynku dla mieszkańców, spotkań zarówno młodzieży, jak i dorosłych.

W celu przystosowania terenów do turystyki i aktywnego wypoczynku należy na zbiorniku wykonać dwa pomosty szerokości 3,0 m i długości 20 m i 30 m oraz 10 stanowisk wędkarskich.

Wybudowanie ścieżki rowerowej z kostki brukowej będzie stanowiło niewątpliwą atrakcję tego miejsca. Trasa ścieżki powinna być poprowadzona dookoła stawów. Przy ścieżce trzeba zamontować ławki drewniane oraz kosze na śmieci.

W ramach inwestycji wykonany zostanie plac dla dzieci, na którym znajdą się podwójne zjeżdżalnie, piaskownice, zespoły sprawnościowe, huśtawki podwójne i bujaki sprężynowce, wieże i pomosty ruchome. Dla starszych dzieci wybudowane zostanie boisko do piłki siatkowej i gry w kometkę.

W ramach inwestycji zostaną wytyczone dwa miejsca piknikowe oparte na planie koła o średnicy 20 m. Wyposażenie miejsc piknikowych stanowić będą stoły z ławkami i ławki pojedyncze.

Możliwość zrealizowania tego przedsięwzięcia przyczyni się w dużej mierze do większego zaangażowania społeczności lokalnej w życie kulturalne i rekreacyjne wsi oraz do większej integracji mieszkańców sołectwa. Rozbudowa kompleksu sportowo - rekreacyjnego to z kolei wzrost aktywności fizycznej wśród młodzieży i dzieci, w chwili obecnej młodzież nie wykorzystuje w pełni drzemiącego w nich potencjału, ograniczone możliwości do krzewienia kultury i rozwijania aktywności fizycznej sprzyjają patologiom społecznym, która w ostatnim czasie przybiera na sile.

Przedmiotem wniosku jest dofinansowanie z Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2007 – 2013 w ramach Działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

5.2. Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia

Szacunkowy koszt przedsięwzięcia wynosi 600945,91 zł netto. Dokładny podział kosztów realizacji przedsięwzięcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Szacunkowy kosztorys adaptacji terenu

Nazwa	Wartość netto w PLN	Wartość brutto w PLN
Roboty przygotowawcze	1510,75	1544,13
Drogi technologiczne do transportu	93694,21	114306,93
Roboty odwodnieniowe	10650,75	12993,91
Roboty ziemne tymczasowe i rozbiórkowe	4147,08	5059,44
Roboty ziemne związane z modernizacją czaszy stawów	471032,26	574659,35
Przepust z piętrzeniem	12631,51	15410,44
Mnich spustowy	7279,35	8880,80
Razem	600945,91	733154,01

Prace związane z zagospodarowaniem i upiększeniem terenu, możliwe do wykonania we własnym zakresie, mieszkańcy wsi wykonają społecznie (miejsca piknikowe, boisko, obsadzenia roślinnością i.t.p.)

5.3. Źródła finansowania

75% dotacja unijna/ 25% Gmina Siennica

5.4. Harmonogram przedsięwzięcia

Termin realizacji zadania	2010							2011										
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Powstanie planu																		
Wykonanie dokumentacji																		
Roboty przygotowawcze																		
Roboty odwodnieniowe																		
Roboty ziemne tymczasowe i rozbiórkowe																		
Roboty ziemne związane z modernizacją czaszy stawów																		
Roboty związane z przepustem z piętrzeniem																		
Prace porządkowe, zagospodarowanie terenu																		

6.o. PODSUMOWANIE

6.1.Realizacja i Monitoring

Plan realizowany będzie we współpracy Radnego i Rady Sołeckiej z Wójtem Gminy Siennica. Plan jest dokumentem, który podlegać może modyfikacjom, wprowadzane mogą być dodatkowe zadania uznane za ważne dla mieszkańców, inne mogą być z niego usuwane. Decydujący wpływ na jego realizację będzie miało pozyskiwanie środków ze źródeł innych niż budżet gminy. Fakt ten może determinować kolejność i zakres realizowanych zadań. Zmiany w Planie wprowadzane mogą być w sposób analogiczny do jego przyjęcia.

Raz w roku Radny Grzebowilka na zebraniu wiejskim przedstawi informacje o realizacji Planu Rozwoju Grzebowilka.